

REDACTIUNEA
Administrația și Tipografia
Brașov, Nr. 30.
Scrisori nerăspunse nu se
primesc.
Manuscrise nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrația în
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukas Nachf.,
Nux. Augenfild & Emerico Les-
ner, Heinrich Schalek, Ope-
pelik Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII Erzsebet-körsut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmond pe o colônă 10
bani pentru o publicare. Pu-
blicitate mai dese după tarifar
și învoială. — RECLAME pe
pagina 3-a o sorîă 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVI.

„GAZETA“ iese în de-care zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șese luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șese
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumără la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrația, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30. etajul
I. Pe un an 20 cor., pe șese
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe șese luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 81.

Brașov, Sâmbătă 12 (25) Aprilie.

1903.

Înainte numai!

În congregația dela Arad s'a încins Miercuri o luptă frumôsă și întocăită pentru dreptul de limbă.

Scim, că membrii români ai congregației au început această luptă printr'o interpelație, ce a adresat-o conducătorul lor, d-l Mihai Veliciu. În Ianuarie trecut viceșpanul din Arad l'a întrebat, decă are de gând a dispune, ca de aci încolo toate protocoalele adunărilor comitatului să fie purtate și verificate și în limba română, după-țe în ședința sa, ținută la 8 Ianuarie 1869, congregațiunea comitatensă a dispus și a decis acăsta cu unanimitate.

Viceșpanul Dalnoki Nagy Lajos a răspuns atunci la interpelare: că el a găsit starea de lucruri așa cum este și o va menține, fiind-că dispoziția privitoare la limba protocolară română nu se poate răscula.

Interpelarea d-lui Veliciu a fost produs mare turburare între șovinști, ér foile lor au îndreptat din cauza acăsta cele mai vehemente atacuri în contra Românilor.

„Turbatele atacuri șoviniști — diceam noi — trebuie să întărescă numai pe Români din comitatul Aradului în hotărîrea lor de a apăra dreptul limbei române și a nu mai suferi să fie escamotat.“

Așa s'a și întemplat. În congregația de alaltăeri membrii români, cari s'au prezentat într'un număr imosant de peste o sută de inși, au pretins din nou, printr'o cerere a lor de sine stătătoare, de a se purta protocolul adunărilor comitatense și în limba română. Ei au rămas așa-der consecuenți și au deschis în congregația de Mercuri focul cu cumpăt, dér și cu mare rezoluțiune pentru reactivarea stării legale în privința dreptului de limbă, prevăduț

în legea naționalităților. Au întem-pinat însă opozițiunea cea mai extremă, volnică și perfidă, chiar și din partea acolora, cari sunt puși în fruntea administrației comitatului și a căror datorie principală este de a veghia, ca legile să fie strict executate și respectate.

Fișpanul și viceșpanul, în deosebire cel din urmă, s'au purtat în acăsta cestiune de limbă, legală și dreptă, care, cum s'a pus, era așa de clară, încât nu mai admitea nici un fel de discuțiune, într'un mod ne mai pomenit de volnic și violent, ér din punctul de vedere etic și de drept, necalificabil.

A declarat adecă viceșpanul, fără de nici o șfială, că orî ce s'ar întempla cu propunerea lui Veliciu și soți, de va fi primită orî nu, el nu se va abate dela calea ce o află de bună, pentru apărarea supremației rasei maghiare; decă l'ar și obliga decisiunea congregației, ca să câștige valoare legii irregulare (adecă legii naționalităților), el, în deplina conștiință a responsabilității legate de poziția sa, va avé curagiul, energia și voința de a nu-i satisface.

Acăsta s'fruntare a legii și a dreptății a indignat și turburat mult pe membrii români și vorbitorii lor au dat cea mai vie și energică espresiune sentimentelor lor ofensate. S'a produs un șgomot asurzitor în urma pătimașelor intreruperi și apostrofări din partea maghiară, la cari Români n'au rămas datorii cu răspunsul.

Rezultatul este, că dreptul lovit de forță și de violență a fost érašî sugrumat, întrebuintându-se apucătura, care nu era de loc justificată în starea lucrurilor, de a pune la vot propunerea comisiunei permanente, ca să se constate, decă cei ce cer folosirea limbei române ca

limbă protocolară fac a cincea parte din numărul total (606) al membrilor congregației.

Cererea Românilor a fost subscrisă de 130 membri. Acăsta însă nu li-a ajuns și au cerut, ca cei de față să se pronunțe prin vot, decă se alătură la petițiune. Votarea acăsta a servit totuși numai spre onórea celor 106 membri români prezenți, căci a dovedit cât de mult țin ei la dreptul limbei lor.

A fost respinsă cererea Românilor, fiind-că așa a voit compania Urban-Dalnoky-Vásárhelyi-Nachtnebel. Dér n'a fost o bătălie pierdută acăsta, ci un pas spre isbânda finală a bravilor luptători români în congregația dela Arad. Înainte numai!

Răspunsul lui Koerber la interpelația lui Schönerer. Scim că deputatul național german din „Reichsrath“ Schönerer a fost adresat ministrului president Koerber o interpelație privitoare la *prigonirea Germanilor din Ungaria*. Între altele Schönerer a fost dis, că atitudinea imperiului german urmată față cu Germanii din Ungaria, atitudine ce s'a manifestat în vorbirea de deunădi a cancelarului german Bülow, ușor ar puté să schimbe părerile Germanilor din Austria referitor la alianța cu Germania.—Koerber răspundé a dis, că e vorba aici de-o parte despre imperiul german, de altă parte despre regatul ungar, așa-déră despre două state în ale căror afaceri interne guvernul austriac nu póte să se amestece.

Relațiunile austro-ruse. Țarul Nicolae a conferit contelui Kapnist, ambasadorul Rusiei la Viena, ordinul „Sf. Alexandru Newski“. În rescriptul prin care conferă acest ordin, Țarul dice, că apreciază fără rezervă eminentele servicii și zelul cu care ambasadorul îndeplinește instrucțiunile, ce i-se dau, contribuind ast-

fel la menținerea relațiunilor amicale, ce există de multă vreme, între Rusia și Austro-Ungaria.

Noul ministru de esterne italian. Din Roma se anunță, că regele Victor Emanuel a numit pe ministrul marinei italiene Morin, ministru de esterne în locul lui Prinetti. Noul ministru de esterne a declarat, că va urma politica lui Prinetti și, ca și acesta, în cestiunea albanesă va procede în deplin acord cu Austro-Ungaria și Rusia. Morin a conferit alaltăeri cu ambasadorii Austro-Ungariei și Rusiei. El, ca și Bülow, consideră situația din Balcani ca fiind seriósă, se încrede însă în energia pășire a puterilor interesate, cărorora le va succede a menține ordinea.

Limba română și congregația comitatului Arad.

Miercuri s'a ținut congregația de primăvară a comitatului Arad. Membrii români s'au prezentat în număr mare (116), ca să susțină lupta frumôsă ce s'a dat în favorul *dreptului limbei române*.

Încă în presară s'a ținut o conferență presidată de d-l Mihai Veliciu, fiind de față vre-o 40 membrii. S'a raportat asupra demersului în afacerea limbei, și s'au luat hotărîri cu privire la reprezentarea cauzei în congregație.

Adunarea s'a deschis Miercuri la órele 9¹/₄ prin fișpanul Urban Ivan. Întrând în ordinea zilei, raportul viceșpanului se ia la cunoscință. Presidentul pune apoi la ordinea zilei, ca urgentă, cererea Românilor: *de a-se reducta protocolul comitatens și în limba română*.

Comisiunea administrativă propune, ca să se stabilizească, decă ¹/₅ parte din membrii congregației cere introducerea limbei române ca limbă protocolară, căci acăsta o prescrie legea din 1868.

Îndată după acăsta luă cuvântul d-l Mihai Veliciu, care ține un escelent dis-

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

Surorile de caritate.

De Carmen Sylva.

(Fine).

Viéța din spitale este o viéță de familie; în sala de bolnavi sora găsesce acel sprijin, care răspunde unei trebuințe ce s'a născut împreună cu femeia: aceea de a avé o familie; însă acăsta familie nu dispore; ea nu este espusă schimbărilor ce aduce vremea, pentru-că ea se reînoește, întineresce, ca să dic așa, de câte-orî un bolnav trece pe pragul casei.

Surorile în genere sunt vesele; ele au nevoie de a înveseli pe bolnavi, de a se înveseli pe sine, ca și cum ar voi să depărteze din ochii lor priveliscea atător miserii.

În capul fie-cărui serviciu este o soră superióră, care împarte munca elevelor și îngrijesce ca toate să fie în bună regulă. Ea are o miie de ocupațiuni, cari nu-i lasă un moment de odichnă; ea este harnică, sîrguitoare, are o inimă căldurosă, se arată ca o mamă față de bolnavi, de orî-ce molimă ar fi atinși. Pentru orî-ce slăbiciune

a ființei séu a sufletului, pururi se găsesce printre surori un nou apostol, tot-déuna gata pentru a obloji rănile, pentru a curăți inimile. Câte casuri n'am vedut, în cari doctrina rămânea nefolositoare, în cari cuvântul mângăetor s'ar puté lecu!

Adese-orî nu bóla trebuie considerată, ci bolnavul, căruia orî-câtă dragoste a-i arăta, orî-câte încuragieri și consolațiuni i-ai aduce, tot n'ai făcut îndestul.

În fie-care Duminecă bolnavii sunt aduși pe jețuri cu rotile la capelă; când starea lor nu îngăduesce să fie schimbați din loc, se oficiéză sluşba divină chiar în sala de bolnavi. Sora séu veri-ce altă personă laică, demnă de a înlocui pe preot, slujesce. Se cântă imnuri, se cântă psalmi, se citește evangelia și epistolia zilei, și se termină cu cea mai frumôsă, cu cea mai dumnezească dintre rugăciuni, cu Tatăl nostru; ér toate inimile într'un avént se înalță spre Cel de sus, când se șfirșesce cu cuvintele: „și ne isbăvesce de cel réu“. Orî-cine scie, că acolo, decă sunt mulți chemați, puținii sunt aleși.

Odată pe lună se ține o predică de cătră un păstor pentru surori. Ei se rógă, ca să dea Dumnezeu răbdare și resemnare

bolnavilor, ér surorilor duhul de caritate. Într'a-levér, decă este un loc în lume, unde duhul de caritate să fie trebuincios, acel loc este căpétăiul celor nenorociți, pentru a-le îngriji trupul, pentru a-le curăți sufletul, adesea-orî pentru a lua în căutare cancerul moral înainte cancerului trupesc.

Puțini sunt acei, cari se scie, că pe lângă luxul care se îngămfă, sunt miserii, sunt rele fără de milă, descompunerî anticipat, suferințe fără nume, ființe pe cari nici o speranță nu le mai susține. De câtă răbdare, de câtă milostivire are trebuință o infirmieră, pentru-ca în césul de care nu scapă nimeni, acești nenorociți să pornescă d'acii fără ură, fără mânie în contra lunei, ci întăriți, póte chiar zărind mai departe decăt grópa, nisce lăcașuri luminoșe, pricepénd în orî-ce cas, că în acest colț al pământului cuvântul de Frăție n'a fost un cuvânt deșert.

Caritatea se exerciteză asupra unor diferite feluri de nenorociri; nu este vorba, ea este pretutindenî folositoare. Îns în serviciul bolnavilor caritatea este, pot dice, una din virtuțile cele mai trebuincioșe, mai ales la noi în țéră. Óre mai este nevoie de a spune, cât s'ar puté face în spitale cu puțin ajutor? S'ar lucra atât în

folosul celor ce au nevoie de ajutor, cât și în folosul celor ce voesc să dea ajutor.

Continuitatea devotamentului produce liniștea cugetărei și mulțumirea sufletesca.

Ca să simtă cine-va acăsta, n'are trebuință să porțe mătânii séu rasă călugărescă. Omul, orî-care sé-i fi fost existența, s'a convins că numai prin lucru își câștigă mângăerea cea mai sigură în contra desilusiilor ce-l asaltă; inimelor turburate numai caritatea le aduce liniștea.

Decă adese-orî ne lipsesce credința, așa cum o cere biserică, aspirațiunile noastre cel puțin tind spre înălțimile spirituașismului. Mai scim, că concepțiunea unor destine ce ne așteptă dincolo de mormént, nu póte fi nicî-odată destul de înaltă. Dér și acăsta nu este de ajuns în amurgul vieței, atunci când vom căuta în trecutul nostru un punct, pe care să ne sprijinim speranțele, fie-ne dat să privim cu duioșie la acele césuri în cari ne-am devotat fără resgândire, în cari ne-am jertfit fără măsură. Atunci avem să ne dăm sémă, că aceste césuri singure merită să le îmbalsamăm în amintirea noastră; atunci avem să mărturisim că, decă merită ceva să fie

Brassóvármegye alispánjától

Sz. 3113—1903.

Hirdetmény.

Brassó vármegye 1902. évi zár- számadásai az állandó választ- mánynak folyó évi április hó 15-én tartott ülésében történt tárgyalása után az 1886. évi XXI. t. cz. 17. §- sa értelmében 15 napon át köz- szemlére kitétetnek.

Miről a vármegye közönségét azzal a megjegyzéssel van szeren- csém értesíteni, hogy a zár számadá- sok a jelzett határidő alatt a vár- megyei tanácskozási ülés termében a hivatalos órákban betekintheők s a retalán azok ellen felmerülő észre- vételek nálam szóval vagy írásban b-jelentendők.

Brassó, 1903 évi április hó 18.

Dr. Jekel Frigyes alispán.

1—1.(940)

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei“ se pot face ori și când pe timp mai îndelungat seu lunare.

Dr. H. GUST

DENTIST,

BRASSOV, Tergul pómelor nr. 19.

Aduce la cunoștința On. public, ca fratele său A. Gust, dentist ameri an, nu mai este partaș la atelierul dentistic, ce lan fost con- dus; ei ginerile său, Domnul

R. HENISCH,

conducătorul de până acum, al ate- lierului dentistic din strada Michael- Weiss nr. 30, intră ca compa- nion la atelierelor unite din Tergul pómelor, deasupra prăvăliilor Domnilor K. Essigmann și Simon Ferencz. 1—3(912).

Socotelă curată!

Cel mai cu efect săpun med. este Săpunul Carbol-Păcură și Pucioasă

„BI BERGMANN.

(Marca: 2 miner),

dela BERGMANN & Co., Drezda & Tetschen a E. escelent și probat contra tuturor necurătenii- lor pielei, ecsemă, ca: paraziți, roșeli, pistrui, pete roșii etc. bucată 80 bani.

Se capătă la: Teutsch & Tartler și la far- macia V Roth, în Brașov. 2—30.(930).

Prafurile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, deca fiecare cutiă este provădută cu marea de apărare a lui A. Moll și cu subscrierea sa.

Prin efectul de leacire durabilă al Prafurilor-Seidlitz de A. Moll în contra greu- tăților celor mai oerbicose la stomach și pântec, în contra cărceilor și acrelei la sto- mach, constipațiunii cronice, suferinței de ficat, congestiunii de sânge, haemorrhoidelor și a celor mai diferite bole femeesci a luat acest medicament de casă o răspândire, ce crește mereu de mai multe decenii încôce. — Prețul unei cutii originale sigilate Corône 2.—

Falsificațiunile se vor urmări pe cale judecătorească.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabilu numai, deca fiecare sticlă este provădută cu marca de scutire și cu plumbul lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul și sarea este forte bine cunoscută ca un remediu popular cu de- osebite prin tras rîrotat, alina durerile de soldină și reumatism și a altor urmări de recelă. Prețul unei sticle originale plumbate, Corône 1.90.

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii și dame fabricat după metoda cel mai nou pentru cul- tivarea rațională a pelii, cu deosebire pentru copii și adulți. Prețul unei bucatii Cor. — 40 Cinci bucatii Corône 1.80. Fie-sare bucată de săpun, pentru copii este provădută cu marca de apărare A. Moll.

Trimiterea principală prin

Farmacistul A. MOLL,

c. și r. furnisor al curții imperiale Viena, Tuchlauben 9

Comande din provinciă se efectuează gîlnic prin rambursă postată.

La depozite se se cêră anmîit preparatele provădute cu iscălitura și marca de apărare a lui A. MOLL.

Depozite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Victor Roth, Eugen Neustädter și engros la D. Eremia Nepoșil, Teutsch & Tartler.

ROMÂNIA. Primăria comunei Constanța.

PUBLICAȚIUNE.

Caetul de sarcini pentru darea în concesiune a alimentării orașului Constanța cu apă fiind aprobat de Consiliul Technic Superior prin Jurnalul Nr. 37—903, și de D-l Ministru de Interne prin ordinele Nr. 2534 și 3556—903, se publică spre cunoștința generală că: pentru darea acestei concesiuni pe o durată de 45 ani, se va ține, conform decisiunii Consiliului Comunal din ședința de la 26 Februarie a. c. li- citațiune în localul acestei Primării, strada Carol I, Nr. 48, în ziua de Luni în 28 Aprilie (II Maiu) a. c. orele 3 p. m. precis.

Licitațiunea se va ține cu oferte sigilate și în conformitate cu dis- pozițiunile art. 68—79 din legea asupra Comptabilităței Generale a Sta- tului. — Supra oferte nu se primesc.

Concurenții, spre a fi admiși la licitațiune, vor depune la Cassa de Depuneri și Consemnațiuni, sau la ori-ce altă Administrațiune financiară, o garanție în număr sa în efecte publice garantate de Stat în sumă de (40,000) patru-zeci mii lei, prezentând recepisa de depunere odată cu oferta.

Concurenții mai sunt dator să presinte Primăriei certificate legali- sate în regulă, emanând de la autoritățile competente din țara de ori- gine, iar Societățile Statutele de organizarea lor, prin care să probeze că dispun de mijloce suficiente și de capacitatea de a întreprinde lucră- rile ce fac obiectul acestui caet de sarcini.

Concurenții fără referințe seriose nu se admit.

Ofertele în plic sigilat vor fi depuse sau vor parveni la Primăria Constanța cel mai târziu la data și ora fixată mai sus și vor fi adresate:

Domnului Primar al orașului Constanța la Constanța (România)

ele vor purta mențiunea:

„Ofertă pentru concesiunea alimentării cu apă potabilă a orașului Constanța.“

Ofertele primite la Primărie după ora și ziua licitației, și cele care nu vor fi însoțite de recepisa constatătoare de depunerea garanției, vor fi considerate ca nule și neavenite.

Caetul de sarcini se pôte vedé în cancelariile Primăriei orașului Constanța în toate zilele de lucru de la orele 8—12 a. m. și de la orele 2—6 p. m.

p. Primar, I. SĂNTU.

Secretar, ST. DAN.

Nr. 10344.—1903 Februarie 27.

3—5.(907).

Adresa acurată.

Domnului A. TÖRÖK & Co., Budapest.

Binevoit și trimite Losuri originale clasă I. a Loteriei de clasă I. ung. împreună cu planul oficial. a se lua cu ramburs, nr. } (Ce nu convine } meză cu mandat postal. } se ștergeți).

Table with 2 columns: Prize amounts (e.g., 110,000, 55,000) and their frequency (e.g., 1, 2, 3).

A. TÖRÖK & Co. cassă de bancă. Buaprest. Centrala: Theresienring 46/a. Filiale: Walfzenring 4. Muzenring nr. 11. Elisabethring 54.

Advertisement for TOROKI lottery with large numbers and decorative border.